

Pressenævnets kendelse i sag nr. 14-70-00624

Resumé

TV 2 bragte flere indslag med et 13-årigt adoptivbarn. Grunden var en retssag i Etiopien om muligheden for at ophæve adoptionen. Adoptivforældrene har klaget. Pressenævnet kritiserer ikke TV 2 for at undlade at indhente tilladelse fra adoptivforældrene til, at pigen kunne udtale sig.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte, jf. punkt A.1.

[Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen] har anført, at det alene var Næstved Kommunes vurdering, at plejefamilien ikke var det rigtige anbringelsessted for [Adoptivdatteren]. Denne vurdering har ikke noget med forholdet til dem at gøre. TV 2 har i modsætning hertil anført, at samtaler med Næstved Kommune og plejefamilien ligger til grund for udsagnet ”da forholdet mellem plejeforældre og adoptivforældre gik skævt, så skete det her [efterfulgt af optagelser af fjernelsen fra plejeforældrene]”. Pressenævnet har ikke dokumentation for årsagen til fjernelsen fra plejefamilien og kan derfor ikke tage stilling til, hvorvidt kommunen har lagt vægt på adoptiv- og plejefamilien indbyrdes forhold. Det klagepunkt behandles derfor ikke.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse. Der bør udvises særligt hensyn over for børn og andre personer, som ikke kan ventes at være klar over virkningerne af deres udtalelser eller anden medvirken. Ved offentliggørelse af interview eller lignende bør forældresamtykke indhentes, når emnets karakter og den mindreåriges alder taler herfor, jf. punkterne B.1 og B.5.

Udgangspunktet er, at det kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaverne at offentliggøre navne og billeder af børn i følsomme sager, som den foreliggende. Dette kan dog fraviges i tilfælde, hvor der er tale om større børn eller unge, som har en interessekonflikt med forældremyndighedsindehaveren i forhold til det emne, mediet ønsker at belyse. I sådanne situationer vil det kunne forekomme, at den mindreåriges ret til at ytre sig må veje tungere end kravet om forældremyndighedsindehaverens accept. Noget sådant stiller imidlertid skærpede krav til mediets behandling af den unge, over for hvem der skal udvises størst muligt hensyn, idet mediet må tage højde for, at den mindreårige ikke i alle tilfælde kan ventes at være klar over virkningerne af sin offentlige fremtræden.

Pressenævnet finder, at forholdene for adoptivbørn har almen interesse, og at det var berettiget at omtale [Adoptivdatteren]s sag. Nævnet finder videre, at [Adoptivdatteren]s ytringsfrihed i det konkrete tilfælde må veje tungere end kravet om at indhente samtykke fra [Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen], der efter det oplyste har forældremyndigheden. Pressenævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at [Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen] ifølge TV 2s oplysninger ikke har talt med [Adoptivdatteren] i tre år, og at [Adoptivdatteren] ifølge Det Centrale Personregister er 13 år gammel og i indslagene fremstår bevidst om sine udtalelser og gerne vil udtale sig til tv. Hertil kommer, at hun i 2012 udtalte sig til Politiken vedrørende sin adoption.

Nævnet finder herefter ikke grundlag for at kritisere TV 2 for ikke at have indhentet tilladelse fra [Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen] eller for ikke at have sløret hende.

[Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen] har klaget til Pressenævnet over to nyhedsindslag på TV 2 den 17. februar 2014 samt et nyhedsindslag den 18. februar 2014, idet de mener, at god presseskik er tilsidesat.

1 Sagsfremstilling

TV 2 bragte den 17. februar 2014 i 19-Nyhederne et indslag, hvoraf følgende blandt andet fremgik:

”Studievært: Velkommen til mandagens nyheder, som starter med en 13-årig pige, der kan blive en bombe under hele adoptivsystemet, for [Adoptivdatteren] er adopteret til Danmark fra Etiopien, men hun har aldrig været glad for sin adoptivfamilie, og nu er hendes biologiske mor gået til domstolene for at få ophævet adoptionen her fire et halvt år efter, at den fandt sted.

[...]

Speak: [Adoptivdatteren] kom til Danmark som ni-årig, måske var hun i virkeligheden ti eller elleve. Sikkert er det, at hun aldrig faldt til hos sine adoptivforældre. Derfor blev hun anbragt hos en plejefamilie, men da forholdet mellem plejeforældre og adoptivforældre gik skævt, så skete det her.

[Der vises optagelser, hvor [Adoptivdatteren] bæres ud af et hus, mens hun gør modstand og siger av. Hun er ikke sløret. De øvrige personers ansigter er slørede.]

[Adoptivdatteren]: Altså, det der, det kan jeg bare tydeligt huske. Altså, det er som om, det er kopieret i mit hoved.

Speak: [Adoptivdatteren] blev fjernet og anbragt på et bosted. Senere fik hun lov til alligevel at flytte tilbage til plejefamilien, men oplevelserne har sat spor.

[Adoptivdatteren]: Ved, at jeg ikke kan gå alene, og jeg ikke kan være alene hjemme. Har fået angst for det, idet jeg føler mig bange og ikke tryk nok.

Speak: I Etiopien har [Adoptivdatteren]s mor fulgt med på sidelinjen. Hun har afleveret to af sine fire børn til adoption, fordi hun er fattig og smittet med HIV. Hun mener, at både Næstved Kommune og adoptivforældrene, som [Adoptivdatteren] altså ikke har kontakt til, totalt har fejlet.

[...]

[Adoptivdatteren]: Det betyder meget. Især hvis hun kan have lov til at bestemme over mig, så ville det betyde rigtig meget.

Speak: Og det er målet for organisationen ”Against Child Trafficking”, der kæmper mod børnehandel og hjælper [Adoptivdatteren]s mor med at føre sagen. Hvis de vinder i Etiopien, er næste skridt at lægge sag an i Danmark.

[...]

Speak: [Adoptivdatteren]s adoptivforældre er imod den forestående retssag men vil ikke kommentere sagen [...]. Uanset hvad der sker, så satser [Adoptivdatteren] på, at hun kan blive hos plejefamilien, og at fremtiden ligger i Danmark.

[Adoptivdatteren]: Jeg vil altid blive i Danmark. Det vil jeg. For jeg har venner og skole og også familie på en måde, så jeg vil på nogen måder ikke tilbage til Etiopien, men jeg vil gerne komme ned at besøge min mor, men jeg hører hjemme her i Danmark.

[...]"

TV 2 bragte den 17. februar 2014 i 22-Nyhederne et indslag, hvoraf følgende blandt andet fremgik:

"Studievært: I morgen begynder en principiel retssag i Etiopien, hvor en domstol skal tage stilling til, om man kan ophæve adoptionen af en etiopisk pige til Danmark, og det drejer sig om pigen her, den i dag 13-årige [Adoptivdatteren], som i 2009 kom til Danmark sammen med sin lillesøster. Men [Adoptivdatteren] faldt aldrig til hos sine adoptivforældre i Næstved og blev anbragt hos en plejefamilie. I dag har de to søskende ingen kontakt, og nu vil [Adoptivdatteren]s mor have annulleret adoptivfamiliens forældremyndighed.

Speak: Det er snart tre år siden, [Adoptivdatteren] boede sammen med sin lillesøster. Nu ses de kun, hvis det lykkes at stjæle sig et glimt, for eksempel på søsterens skole.

[Adoptivdatteren]: Jeg kom forbi her, og så stod hun og legede derovre.

Speak: Det blev til et par billeder på mobilen. Så flyttede lillesøsteren skole. Nu er der igen ingen kontakt mellem de to.

[Adoptivdatteren]: Det gør mig ked af det, og jeg bliver rigtig påvirket i skolen. Så påvirket, at jeg bliver nødt til at hentes nogle gange. Og så går jeg bare i sorte tankegang.

Speak: På biblioteket i Næstved kigger [Adoptivdatteren] på avisudklip, der vidner om fire et halvt års kaos, siden [Adoptivdatteren] ni år gammel kom til Danmark. [Adoptivdatteren] faldt aldrig til hos adoptivfamilien og blev anbragt hos en plejefamilie. Pludselig skete det her.

[Der vises optagelser, hvor [Adoptivdatteren] bæres ud af et hus, mens hun gør modstand og siger av. Hun er ikke sløret. De øvrige personers ansigter er slørede.]

Speak: [Adoptivdatteren] blev fjernet og anbragt på et bosted. I dag er hun tilbage hos plejefamilien, mens lillesøsteren bor hos adoptivfamilien. Alt sammen er det medvirkende til, at deres etiopiske mor nu vil have ophævet adoptionen, når det gælder [Adoptivdatteren], og senere måske også, når det gælder lillesøsteren.

[...]

[Adoptivdatteren] (peger på billeder): Mor. Og så mig.

Speak: [Adoptivdatteren]s adoptivforældre ønsker ikke at kommentere sagen. Imens drømmer [Adoptivdatteren] om en fremtid sammen med sin lillesøster her i Danmark.

[Adoptivdatteren]: Det er mærkeligt, fordi, selvfølgelig kunne jeg bare godt tænke mig at gå herop og sige "hej", men det kan jeg ikke. Jeg savner hende rigtig meget.

[...]"

TV 2 bragte den 18. februar 2014 i 19-Nyhederne et indslag, hvoraf følgende blandt andet fremgik:

"Studievært: I dag begyndte en helt enestående retssag i Etiopien, hvor en mor til et dansk adoptivbarn vil forsøge at få omstødt adoptionen. Det drejer sig om den 13-årige [Adoptivdatteren], der kom til Danmark for fire et halvt år siden og aldrig faldt til i sin danske adoptivfamilie. Retten i Etiopien valgte i dag at indkalde [Adoptivdatteren] selv som vidne i retssagen, men om det kommer til at ske er lige nu usikkert.

[...]

[Adoptivdatteren]: Jeg vil gerne komme ned og vidne, fordi det giver mig frihed, og det gør min mor glad.

Speak: Og til sin bedste veninde lyder det sådan her.

[Adoptivdatteren]: Jeg vil virkelig, virkelig, virkelig, virkelig gerne komme ind og snakke på mors vegne.

[...]"

Yderligere oplysninger

Adoptionen af [Adoptivdatteren] har tidligere i 2012 været omtalt i en artikelserie i Politiken. Der henvises i den forbindelse til Pressenævnets kendelse af 13. april 2013 i sag nr. 12-70-00366, [Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen] mod Politiken.

I de påklagede artikler fra 2012 blev vist billeder af [Adoptivdatteren] som 5- og 9-årig, mens hun stadig opholdt sig i Etiopien. I artiklerne er [Adoptivdatteren] – efter ankomsten til Danmark – afbilledet, så ansigtet ikke ses.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen]s synspunkter

[Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen] har blandt andet anført, at TV 2 uden deres tilladelse har interviewet deres 13-årige adoptivdatter [Adoptivdatteren] og vist interviewet utilsløret i TV 2 Nyhederne til trods for, at de havde bedt journalisten om ikke at bringe billeder af [Adoptivdatteren]. Samtlige medier har tidligere respekteret ønsket om at sløre [Adoptivdatteren]. TV 2 fremstiller desuden sagen meget ensidigt.

Udsendelserne har medført, at [Adoptivdatteren] nu er kendt over hele Danmark som et barn, der ikke trives i hverdagen.

[Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen] har oplyst, at selvom det er tre år siden de har haft kontakt med [Adoptivdatteren], har de stadig forældremyndigheden over hende og har forsøgt at beskytte hende mod pressen. [Adoptivdatteren] er et behandlingskrævende barn, som ikke kan overskue konsekvenserne af det, hun siger eller udtrykker. Efter nyhedsudsendelserne på TV 2 blev klagerne kontaktet af [Adoptivdatteren]s skoleleder, som fortalte, at [Adoptivdatteren] havde reageret voldsomt på nyhedsudsendelserne.

[Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen] har endelig anført, at det ikke er korrekt, at [Adoptivdatteren] blev fjernet fra plejefamilien på grund af konflikten mellem dem og plejefamilien. Det var alene Næstved Kommunes vurdering af, at plejefamilien ikke var det rigtige anbringelsessted for [Adoptivdatteren], der lå til grund for tvangsfjernelse af [Adoptivdatteren].

2.2 TV 2's synspunkter

TV 2 har blandt andet anført, at den retssag, som [Adoptivdatteren]s biologiske moder har anlagt i Etiopien, om ophævelse af adoptionen af [Adoptivdatteren], kan få betydning for vilkårene for adoptioner i Danmark. De tre nyhedsindslag omhandler derfor et emne af stor samfundsmæssig interesse.

[Adoptivdatteren] har boet hos en plejefamilie de seneste tre år, afbrudt af en kortere periode på et opholdssted. Hun har ingen kontakt til klagerne. Plejeforældrene har udtrykt sig positivt omkring de pågældende interviews efter offentliggørelsen.

[Adoptivdatteren] er ifølge Det Centrale Personregister tretten år, men der er tvivl om, hvor gammel hun reelt var, da hun kom til Danmark. [Adoptivdatteren] kan derfor have været fjorten år, da hun blev interviewet.

TV 2 har udvist tilstrækkelige hensyn overfor [Adoptivdatteren]. Hun har selv ønsket at stå frem og ytre sig, og journalisten havde flere telefonsamtaler med hende og et personligt møde, inden interviewet blev gennemført. I den forbindelse blev hun grundigt informeret om konsekvenserne af at blive vist på lands-

dækkende tv, herunder at hendes private forhold ville blive offentligt kendte. [Adoptivdatteren] udtalte i den forbindelse til journalisten, at hendes omgangskreds allerede kendte hendes historie.

[Adoptivdatteren] og adoptivforældrene har modsatrettede holdninger om de forhold, [Adoptivdatteren] udtaler sig om i interviewet, særligt i forhold til ophævelse af adoptionen og hendes adgang til at vidne under retssagen i Etiopien.

Sløring af [Adoptivdatteren] var ikke nødvendig, og hendes ytringsfrihed bør vægtes særligt højt i denne sag på grund af den interessekonflikt, der er mellem hende og klagerne. Desuden taler hendes alder og modenhed for, at hun kan overskue konsekvenserne af hendes udtalelser, og udtalelserne er derfor ikke krænkende for [Adoptivdatteren].

TV 2 har også haft kontakt til [Adoptivdatteren]s skoleleder, som udtalte, at det ikke var til at sige, om det var indslagene eller de øvrige ting, der skete i [Adoptivdatteren]s liv på tidspunktet for indslagene, der medførte en reaktion hos [Adoptivdatteren]. Desuden har [Adoptivdatteren] overfor TV 2 givet udtryk for, at indslagene var gode, og at hun var glad for, at hun fik mulighed for at sige sin mening.

TV 2 har endelig anført, at samtaler med Næstved Kommune og plejefamilien lå til grund for udtalelsen: ”forholdet mellem adoptivfamilie og plejefamilie gik skævt, og så skete dette” (i udsendelsen vises i den forbindelse et klip af tvangsfjernelsen fra plejefamilien). TV 2 har gentagne gange forsøgt at indhente klagerens kommentarer til sagen, herunder tilbudt dem at stille op til interview. Dette har de imidlertid afslået.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget: Hanne Schmidt, Dorthe Carlsen, Ulrik Holmstrup og Otto Juhl Nielsen.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte, jf. punkt A.1.

[Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen] har anført, at det alene var Næstved Kommunes vurdering, at plejefamilien ikke var det rigtige anbringelsessted for [Adoptivdatteren]. Denne vurdering har ikke noget med forholdet til dem at gøre. TV 2 har i modsætning hertil anført, at samtaler med Næstved Kommune og plejefamilien ligger til grund for udsagnet ”da forholdet mellem plejeforældre og adoptivforældre gik skævt, så skete det her [efterfulgt af optagelser af fjernelsen fra plejeforældrene]”. Pressenævnet har ikke dokumentation for årsagen til fjernelsen fra plejefamilien og kan derfor ikke tage stilling til, hvorvidt kommunen har lagt vægt på adoptiv- og plejefamiliens indbyrdes forhold. Det klagepunkt behandles derfor ikke.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse. Der bør udvises særligt hensyn over for børn og andre personer, som ikke kan ventes at være klar over virkningerne af deres udtalelser eller anden medvirken. Ved offentliggørelse af interview eller lignende bør forældresamtykke indhentes, når emnets karakter og den mindreåriges alder taler herfor, jf. punkterne B.1 og B.5.

Udgangspunktet er, at det kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaverne at offentliggøre navne og billeder af børn i følsomme sager, som den foreliggende. Dette kan dog fraviges i tilfælde, hvor der er tale om større børn eller unge, som har en interessekonflikt med forældremyndighedsindehaveren i forhold til det emne, mediet ønsker at belyse. I sådanne situationer vil det kunne forekomme, at den mindreårige ret til at ytre sig må veje tungere end kravet om forældremyndighedsindehaverens accept. Noget sådant stiller imidlertid skærpede krav til mediets behandling af den unge, over for hvem der skal udvises størst muligt hensyn, idet mediet må tage højde for, at den mindreårige ikke i alle tilfælde kan ventes at være klar over virkningerne af sin offentlige fremtræden.

Pressenævnet finder, at forholdene for adoptivbørn har almen interesse, og at det var berettiget at omtale [Adoptivdatteren]s sag. Nævnet finder videre, at [Adoptivdatteren]s ytringsfrihed i det konkrete tilfælde må veje tungere end kravet om at indhente samtykke fra [Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen], der efter det oplyste har forældremyndigheden. Pressenævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at [Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen] ifølge TV 2s oplysninger ikke har talt med [Adoptivdatteren] i tre år, og at [Adoptivdatteren] ifølge Det Centrale Personregister er 13 år gammel og i indslagene fremstår bevidst om sine udtalelser og gerne vil udtale sig til tv. Hertil kommer, at hun i 2012 udtalte sig til Politiken vedrørende sin adoption.

Nævnet finder herefter ikke grundlag for at kritisere TV 2 for ikke at have indhentet tilladelse fra [Adoptivmoderen] og [Adoptivfaderen] eller for ikke at have sløret hende.

Afgjort den 24. juni 2014